

Hereketli ýyllaryň yzynda... / esse

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 23 января, 2025

Hereketli ýyllaryň yzynda... / esse HEREKETLI ÝYLLARYŇ YZYNDА...

Her Täze ýylyň ilkinji sagatlary tutuş adamzada şatlyk-şagalaň, gülki, toý-baýram getirýär. Adamlar naz-nygmatdan ýuki ýeten saçagyň başynda birsellem dünýäniň ähli goh-galmagalydyr durmuşyň gaýgy-aladasyny unudýar. Güzeran gaýgysy zerarly biri-birinden daşlaşyp barýan dogan-garyndaşlar, dostýarlar gaýtadan bir supranyň başyna jemlenerler, iň bolmanda öñünden iň gowy sözlerden saýlanyp düzülen arzuw-dilegler bilen bile «Ýetip gelen Täze ýylyň gutly bolsun!» diýip jaňlaşarlar ýa-da sms ýazyşarlar.

Goşa ýigrimiligi yzyna tirkäp gelen 2020-nji ýylyň Täze ýyly öñkülerden has täsin garşylandy, garaşylmadyk üýtgeşikliklere baý boldy. Mysal üçin, dini taýdan hiç hili baglanyşygynyň ýokdugy sebäpli Täze ýyl gününü dünýäniň beýleki ýurtlary ýaly resmi ýagdaýda garşylamaýan Saud Arabystany ýaly dini režimli döwletlerde hem Täze ýyly şatlykly garşyladylar. Hiç kim Saud Arabystanyň paýtagty Er-Ryýadyň aşmanynda 31-nji dekabrdan 1-nji ýanwara geçilen gjäniň sepgidinde salýut atylanyny görerin öydüp, ýatsa-tursa oýuna getiren däl bolsa gerek.

Diýmek, umumyadamzat gymmatlygyna öwrülen her bir oñyn iş - dinleriň öz aralaryna ören diwaryndanam, döwletleriň daşyna aýlanan tikenekli simlerdenem we başga-başga gadagançylyklardam rüstem gelýändigini ýene bir gezek Adam ata bilen How eneden ösüp-örnän dünýä halklaryna subut etdi.

Şu ýerde «dinleriň öz aralaryna ören diwary» diýen sözümize ýalňış düşünmeleriň bolmazlygy üçin Täze ýyl we yslam hakynda iki agyz durup geçmek isleyäris.

Aýaz baba we Täze ýylyň döreýsi barada-ha öñ bir söhbetimizde aýdyp geçipdik. Şonuň üçin bu barada tekrarlap oturmagyň hajaty ýok hasap edýäris. Yaňy sözümüziziň bir ýerinde «dini

taýdan hiç hili baglanyşygy ýokdugy sebäpli» diýen jümläni ulanypdyk. Bu dogry. Täze ýyl hakynda yslamda kelam agyz söz geçenok. Emma bu yslamda Täze ýyl baýramçylygynyň ornunyň ýokdugyny-da aňlatmaýar. Kalby ýagşy niýet-pällerden doly hiç bir mömin-musulman umumyadamzat gymmatlygyna öwrülen bu şatlykly günü belleýänlere bir çete çekilip ýigrenç bilen garamasa gerek.

Dek ýaňy teleýaýlymlaryň birinde köpmanyly ýylgyrmagyma sebäp bolan habarlaryň birini diňledim: Mälîm bolşy ýaly, Eýran hem Täze ýyl gününü resmi ýagdaýda garşylamaýan dini döwletleriň biri. Muňa garamazdan eýranly raýatlaryň 10 müňden gowragy Türkîyäniň Eýrana golaý Wan şäherine gelip Täze ýyl gününü belländikleri habar berilýär. Diňe şunuň özem haýsydyr bir diniň gadagan etmedik zadyny dini döwletiň gadagan edip bilmejekdigini görkezýär.

Dinde etmäniň bilen sogaby, edeniň bilenem günäsi ýok işlere **mubah işler** diýilýär. Dini göz bilen seredende, gaty gitse mubah saýyp boljak Täze ýyl gününe, hut biziň ýaly ýaly resmi ýagdaýda garşylaýan dünýewi, demokratik döwletde **«haram»** ýarlygyny ýelmemäge synanyşýan bolar-bolgusyz mollasumaklaryň aramyzda seýregrägem bolsa tapylyp durýanlygyna teý düşünmek kyn...

Ýylyň ilkiniň günlerine gadam basanymyzda, düýnümüz, şu günümüz baradaky edilen realistik bellikkere menem goşulyaryn, ýöne gelejegimize umyt baglap ýagşy arzuw-hyýallarda bolmak hem erbet bolmasa gerek.

Biz indi çaltlyk döwründe ýasaýarys. Belli bir wagta we belli bir ýere bolan garaşlylyk çaltlyk bilen barha we barha azalýar. Bu çylşyrymly ýagdaýda, gohy-galmagaly ýetik durmuşda biziň hemmämize, alaçsyz galan adam ogluna durmuşyny bütinley özgerdiň taşlajak aýgytlaýy pursatlar gerek. Hususanam öñümizdäki ýyllara göz aýlanymyza, birgiden etsem-petsemelerimiz, öni-ardy gelmez bolsadylarymyz, amala aşyrmak isleýän işlerimiz bar. Olaryň üstünde birin-birin durup geçmek her hili ýagdaýda peýdaly bolar diýip hasap edýärис. Sebäp diýseň käte biz durmuşdaky käbir zatlary obsessiw ýagdaýa getirip bilyärис. Sekiz milliard adamyň ýasaýan dünýäsinde

käte bir adam (ýaman ýeri köplenç muňa mynasyp däl kişiler) biziň üçin obsessiw adama öwrülip bilyär, soňam şol bir adamyň dünýäsinden çykyp bilmän çyrpynyp ýörüs.

Bu Täze ýylda-da hemmeler durmuşyna şowlulyk getirjek işleri meýilleşdirsin-dä, hernä. Ynanyň, biziň bu meýilleşdirenil işlerimizi amala aşyrmak üçin öňümüzde hiç hili päsgelçilik yok. Diňe özümüzden başga...

Has TÜRKMEN. Hekaýalar